

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยง
ผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้เลี้ยง
ผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้
เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งใน
จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัด
เชียงใหม่

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะบุคคล เศรษฐกิจ สังคมกับ
ลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ตอนที่ 6 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งใน
จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้เลี้ยงผึ้งใน
จังหวัดเชียงใหม่

1.1 เพศ

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในจังหวัด
เชียงใหม่ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.50 เป็นเพศชาย และร้อยละ 7.50 เป็นเพศหญิง

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่
ร้อยละ 89.20 เป็นเพศชายและร้อยละ 10.80 เป็นเพศหญิง (ตาราง 3)

ตาราง 3 เพศของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

เพศ	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	62	92.50	58	89.20
หญิง	5	7.50	7	10.80
รวม	67	100.00	65	100.00

1.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.30 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.90 อายุอยู่ระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.40 อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.50 และอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.00 อายุของผู้เลี้ยงผึ้งเฉลี่ย 47 ปี อายุสูงสุด 81 ปีอายุต่ำสุด 29 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.46 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31- 40 ปีและอายุระหว่าง 41- 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.80 รองลงมาคืออายุระหว่าง 51- 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.60 อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.30 และอายุมากกว่า 60ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.50 อายุของผู้เลี้ยงผึ้งเฉลี่ย 43 ปี อายุสูงสุด 64 ปี อายุต่ำสุด 24 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.46 (ตาราง 4)

ตาราง 4 อายุของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

อายุ (ปี)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	2	3.00	8	12.30
31 - 40	13	19.40	20	30.80
41 - 50	31	46.30	20	30.80
51 - 60	18	26.90	16	24.60
มากกว่า 60	3	4.50	1	1.50
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

อายุเฉลี่ย 47 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.46
อายุสูงสุด 81 ปี
อายุต่ำสุด 29 ปี

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

อายุเฉลี่ย 43 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.46
อายุสูงสุด 64 ปี
อายุต่ำสุด 24 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 34.30 รองลงมามีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 20.90 ระดับศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 17.90 ระดับศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 13.40 ระดับศึกษาอนุปริญญาตรี/ ปวส. และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.00 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 23.10 รองลงมามีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 16.90 ระดับศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15.40 ระดับศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 13.80 ระดับศึกษาอนุปริญญาตรี /ปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.20 และต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.60 ตามลำดับ (ตาราง 5)

ตาราง 5 ระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ระดับการศึกษา	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	0	0.00	3	4.60
ประถมศึกษาปีที่ 4	14	20.90	13	20.00
ประถมศึกษาปีที่ 6	23	34.30	15	23.10
มัธยมศึกษาปีที่ 3	9	13.40	11	16.90
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช.	12	17.90	9	13.80
อนุปริญญาตรี /ปวส.	4	6.00	4	6.20
ปริญญาตรี	4	6.00	10	15.40
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.50	0	0.00
รวม	67	100.00	65	100.00

1.4 ประสพการณ์ในการเลี้ยงผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีประสพการณ์ช่วง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมา มีประสพการณ์น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.90 ประสพการณ์ 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.90 ประสพการณ์ช่วง 11- 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.5 ประสพการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งเฉลี่ย 11 ปี ประสพการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งสูงสุด 33 ปี ประสพการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งต่ำสุด 1 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.71 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีประสพการณ์น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 73.80 รองลงมา มีประสพการณ์ช่วง 6 -10 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.50 ประสพการณ์ช่วง 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.20 และประสพการณ์ช่วง 11- 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.50 ประสพการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งเฉลี่ย 5 ปี ประสพการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งสูงสุด 20 ปี ประสพการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งต่ำสุด 1 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.22 (ตาราง 6)

ตาราง 6 ประสพการณ์ในการเลี้ยงผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ประสพการณ์ (ปี)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	20	29.90	48	73.80
6-10	24	35.80	12	18.50
11- 15	5	7.50	1	1.50
15 ปีขึ้นไป	18	26.90	4	6.20
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

ประสพการณ์เฉลี่ย 11 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.71
ประสพการณ์สูงสุด 33 ปี
ประสพการณ์ต่ำสุด 1 ปี

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

ประสพการณ์เฉลี่ย 5 ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.22
ประสพการณ์สูงสุด 20 ปี
ประสพการณ์ต่ำสุด 1 ปี

1.5 ขนาดของฟาร์ม

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงฟาร์มเลี้ยงผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงส่วนใหญ่มีขนาดของฟาร์มปานกลาง 101-500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.10 รองลงมา มีขนาดของฟาร์มเล็กน้อยกว่า 100 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.90 และขนาดของฟาร์มใหญ่ 501 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.00 ขนาดของฟาร์มเฉลี่ย 306 ไร่ ขนาดของฟาร์มสูงสุด 3,500 ไร่ ขนาดของฟาร์มต่ำสุด 20 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 449.16

ผู้เลี้ยงฟาร์มไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงส่วนใหญ่มีขนาดของฟาร์มเล็กน้อยกว่า 100 ไร่ และขนาดของฟาร์มปานกลาง 101- 500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.20 และขนาดของฟาร์มเลี้ยงใหญ่ 500 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.70 ขนาดของฟาร์มเฉลี่ย 241 ไร่ ขนาดของฟาร์มสูงสุด 2,000 ไร่ ขนาดของฟาร์มต่ำสุด 15 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 314.64 (ตาราง 7)

ตาราง 7 ขนาดของฟาร์มของผู้เลี้ยงฟาร์มในจังหวัดเชียงใหม่

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 100	10	14.90	30	46.20
101 -500	51	76.10	30	46.20
501 ขึ้นไป	6	9.00	5	7.70
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงฟาร์มผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง

ขนาดฟาร์มเฉลี่ย 306 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 449.16

ขนาดฟาร์มสูงสุด 3,500 ไร่

ขนาดฟาร์มต่ำสุด 20 ไร่

ผู้เลี้ยงฟาร์มไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง

ขนาดฟาร์มเฉลี่ย 241 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 314.64

ขนาดฟาร์มสูงสุด 2,000 ไร่

ขนาดฟาร์มต่ำสุด 15 ไร่

1.6 ชนิดของสายพันธุ์ฟาร์ม

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงฟาร์มเลี้ยงผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงส่วนใหญ่มีชนิดสายพันธุ์ไต้หวัน คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาชนิดสายพันธุ์อิตาลี คิดเป็นร้อยละ 44.80

ผู้เลี้ยงฟาร์มไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงส่วนใหญ่มีชนิดสายพันธุ์อิตาลี คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาชนิดสายพันธุ์ไต้หวัน คิดเป็นร้อยละ 47.70 (ตาราง 8)

ตาราง 8 ชนิดพันธุ์ผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ชนิดสายพันธุ์ผึ้ง	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สายพันธุ์ไต้หวัน	37	55.20	31	47.70
สายพันธุ์อิตาลี	30	44.80	34	52.30
รวม	67	100.00	65	100.00

1.7 การประกอบอาชีพ

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 52.20 รองลงมามีการประกอบอาชีพเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 47.80

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 70.80 รองลงมามีการประกอบอาชีพเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 29.20 ตามลำดับ (ตาราง 9)

ตาราง 9 การประกอบอาชีพของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

การประกอบอาชีพ	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลัก	35	52.20	46	70.80
อาชีพรอง	32	47.80	19	29.20
รวม	67	100.00	65	100.00

1.8 ชนิดพืชอาหารผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีชนิดพืชอาหารผึ้งดอกกล้วย คิดเป็นร้อยละ 98.50 รองลงมาอาหารเสริม เช่น น้ำเชื่อม น้ำตาลทราย คิดเป็นร้อยละ 94.00 ดอกสาบเสือ คิดเป็นร้อยละ 56.70 ดอกลิ้นจี่ คิดเป็นร้อยละ 22.40 และดอกทานตะวัน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

ผู้เลี้ยงผึ้ง ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีชนิดพืชอาหารผึ้งดอกกล้วย คิดเป็นร้อยละ 92.30 รองลงมาอาหารเสริม เช่น น้ำเชื่อม น้ำตาลทราย คิดเป็นร้อยละ 89.20 ดอกสาบเสือ คิดเป็นร้อยละ 56.90 ดอกลิ้นจี่ คิดเป็นร้อยละ 55.40 และดอกทานตะวัน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ (ตาราง 10)

ตาราง 10 ชนิดพืชอาหารผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ชนิดพืชอาหารผึ้ง	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ดอกกล้วย	66	98.50	60	92.30
ดอกลิ้นจี่	15	22.40	36	55.40
ดอกสาบเสือ	38	56.70	37	56.90
ดอกทานตะวัน	5	7.50	1	1.50
อาหารเสริม (น้ำเชื่อม, น้ำตาลทราย)	63	94.00	58	89.20

หมายเหตุ : ผู้เลี้ยงผึ้ง 1 ราย สามารถใช้ชนิดพืชอาหารผึ้งอื่นๆ ได้มากกว่า 1 ชนิด

1.9 ชนิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีชนิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้ง คือ น้ำผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาไขผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 64.20 เกสรผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 32.80 รอยัลเจลลี่ คิดเป็นร้อยละ 23.90 หนอนผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 13.40 ตัวผึ้งและตัวอ่อนผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 4.50 และพรอพอลิส คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

ผู้เลี้ยงผึ้ง ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีชนิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้ง คือ น้ำผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 98.50 รองลงมาไขผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 56.90 เกสรผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 26.20 รอยัลเจลลี่ คิดเป็นร้อยละ 15.40 หนอนผึ้งและพรอพอลิส คิดเป็นร้อยละ 4.60 และตัวผึ้งและตัวอ่อนผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 3.10 ตามลำดับ (ตาราง 11)

ตาราง 11 ชนิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ชนิดผลิตภัณฑ์ผึ้ง	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้ำผึ้ง	67	100.00	64	98.50
รอยัลเจลลี่	16	23.90	10	15.40
हनอนผึ้ง	9	13.40	3	4.60
เกสรผึ้ง	22	32.80	17	26.20
ไขผึ้ง	43	64.20	37	56.90
พรอพอลิส	1	1.50	3	4.60
ตัวผึ้งและตัวอ่อนผึ้ง	3	4.50	2	3.10

หมายเหตุ : ผู้เลี้ยงผึ้ง 1 ราย สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ผึ้งอื่น ๆ ได้มากกว่า 1 ผลิตภัณฑ์

1.10 รายได้จากผลิตภัณฑ์ผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 100,001- 200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.90 รองลงมามีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 300,001-400,000 บาทต่อปี และมากกว่า 500,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 17.90 รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 200,001-300,000 บาทต่อปี และช่วง 400,001-500,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 14.90 และรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งน้อยกว่า 100,000 บาทต่อปี รายได้จากผลิตภัณฑ์เฉลี่ย 644,358 บาทต่อปี รายได้จากผลิตภัณฑ์สูงสุด 12,000,000 บาทต่อปี รายได้จากผลิตภัณฑ์ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,569,046

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วงน้อยกว่า 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 27.70 บาทต่อปี รองลงมามีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 100,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 21.50 รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 200,001-300,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งมากกว่า 500,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.90 รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 300,001-400,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.80 และรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งช่วง 400,001-500,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.10 รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์เฉลี่ย 405,384 บาทต่อปี รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์สูงสุด 2,000,000 บาทต่อปี รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ต่ำสุด 0 บาทต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 547,377 (ตาราง 12)

ตาราง 12 รายได้จากผลิตภัณฑ์ผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

รายได้จากผลิตภัณฑ์ผึ้ง (บาท)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
≤ 100,000	7	10.40	18	27.70
100,001-200,000	16	23.90	14	21.50
200,001-300,000	10	14.90	13	20.00
300,001-400,000	12	17.90	7	10.80
400,001-500,000	10	14.90	2	3.10
≥ 500,001	12	17.90	11	16.90
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

รายได้จากผลิตภัณฑ์เฉลี่ย 644,358 บาทต่อปี รายได้จากผลิตภัณฑ์เฉลี่ย 405,384 บาทต่อปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,569,046 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 547,377

รายได้จากผลิตภัณฑ์สูงสุด 12,000,000 บาทต่อปี รายได้จากผลิตภัณฑ์สูงสุด 2,000,000 บาทต่อปี

รายได้จากผลิตภัณฑ์ต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี รายได้จากผลิตภัณฑ์ต่ำสุด 0 บาทต่อปี

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

1.11 รายได้ครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมามีรายได้ครัวเรือน 10,001-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 32.80 รายได้ครัวเรือน 20,001-30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 11.90 รายได้ครัวเรือนมากกว่า 50,001 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 9.00 รายได้ครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน และ 40,001-50,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 4.50 รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 42,591 บาทต่อเดือน รายได้ครัวเรือนสูงสุด 1,000,000 บาทต่อเดือน รายได้ครัวเรือนต่ำสุด 3,000 บาทต่อเดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 133,890

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 49.20 รองลงมามีรายได้ครัวเรือน 10,001-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 32.30 รายได้ครัวเรือน 20,001-30,000 บาทต่อเดือน และรายได้ครัวเรือนมากกว่า 50,001 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 6.20 รายได้ครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 4.60 และรายได้

ครัวเรือน 40,001-50,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 1.50 รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 18,610 บาทต่อเดือน รายได้ครัวเรือนสูงสุด 150,000 บาทต่อเดือน รายได้ครัวเรือนต่ำสุด 30,785 บาทต่อเดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24,071 (ตาราง 13)

ตาราง 13 รายได้ครัวเรือนของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

รายได้ครัวเรือน (บาท)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
≤ 10,000	25	37.30	32	49.20
10,001-20,000	22	32.80	21	32.30
20,001-30,000	8	11.90	4	6.20
30,001-40,000	3	4.50	3	4.60
40,001-50,000	3	4.50	1	1.50
≥ 50,001	6	9.00	4	6.20
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 42,591 บาท

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 133,890

รายได้ครัวเรือนสูงสุด 1,000,000 บาท

รายได้ครัวเรือนต่ำสุด 3,000 บาท

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 18,610 บาท

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24,071

รายได้ครัวเรือนสูงสุด 150,000 บาท

รายได้ครัวเรือนต่ำสุด 30,785 บาท

1.12 แหล่งเงินทุนและสินเชื่อ

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนและสินเชื่อคือกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 58.20 รองลงมาใช้เงินทุนและสินเชื่อของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 46.30 กู้จากกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 17.90 กู้จากสหกรณ์การเกษตร 16.40 และกู้จากธนาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนและสินเชื่อของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 64.60 กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 44.60 กู้กองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 16.90 กู้จากสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 6.20 ตามลำดับ (ตาราง 14)

ตาราง 14 แหล่งเงินทุนและสินเชื่อของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ของตนเอง	31	46.30	42	64.60
กู้กองทุนหมู่บ้าน	12	17.90	11	16.90
กู้จากสหกรณ์การเกษตร	11	16.40	4	6.20
กู้จาก ธ.ก.ส.	39	58.20	29	44.60
กู้จากธนาคารพาณิชย์	5	7.50	0	0.00

หมายเหตุ : ผู้เลี้ยงผึ้ง 1 ราย สามารถกู้แหล่งเงินทุนและสินเชื่อได้มากกว่า 1 แหล่ง

1.13 การใช้สินเชื่อ

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีการใช้สินเชื่อคือกู้จากแหล่งเงินทุนและสินเชื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 53.70 และ ไม่กู้จากแหล่งเงินทุนและสินเชื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 46.30 ตามลำดับ

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีการใช้สินเชื่อคือไม่กู้จากแหล่งเงินทุนและสินเชื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 64.60 และกู้จากแหล่งเงินทุนและสินเชื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 35.40 ตามลำดับ (ตาราง 15)

ตาราง 15 การใช้สินเชื่อของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

เงินทุน	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กู้	36	53.70	23	35.40
ไม่กู้	31	46.30	42	64.60
รวม	67	100.00	65	100.00

1.14 เงินลงทุน

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนในการเลี้ยงผึ้ง 100,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมาใช้เงินลงทุนน้อยกว่า 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 32.80 ใช้เงินลงทุน 200,001-300,000 บาทต่อปี และมากกว่า 500,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.00 ใช้เงินลงทุน 300,001-400,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6.00 ใช้เงินลงทุน 400,001-500,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.00 เงินลงทุนเฉลี่ย 254,246 บาทต่อปี เงินลงทุนสูงสุด 2,500,000 บาทต่อปี เงินลงทุนต่ำสุด 20,000 บาทต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 369,455

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 49.20 รองลงมาใช้เงินลงทุน 100,001-200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 29.20 ใช้เงินลงทุนมากกว่า 500,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.80 ใช้เงินลงทุน 200,001-300,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 6.20 ใช้เงินลงทุน 300,001-400,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.10 และใช้เงินลงทุน 400,001-500,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1.50 เงินลงทุนเฉลี่ย 218,123 บาทต่อปี เงินลงทุนสูงสุด 1,700,000 บาทต่อปี เงินลงทุนต่ำสุด 8,000 บาทต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 307,315 (ตาราง 16)

ตาราง 16 เงินลงทุนของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

เงินลงทุน (บาท)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
≤ 100,000	22	32.80	32	49.20
100,001-200,000	27	40.30	19	29.20
200,001-300,000	6	9.00	4	6.20
300,001-400,000	4	6.00	2	3.10
400,001-500,000	2	3.00	1	1.50
≥ 500,001	6	9.00	7	10.80
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

เงินลงทุนเฉลี่ย 254,246 บาท

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 369,455

เงินลงทุนสูงสุด 2,500,000 บาท

เงินลงทุนต่ำสุด 20,000 บาท

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

เงินลงทุนเฉลี่ย 218,123 บาท

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 307,315

เงินลงทุนสูงสุด 1,700,000 บาท

เงินลงทุนต่ำสุด 8,000 บาท

1.15 จำนวนแรงงานในการเลี้ยงผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ใช้จำนวนแรงงานในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 รองลงมาจำนวนแรงงาน 4- 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 จำนวนแรงงาน 8- 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 จำนวนแรงงาน มากกว่า 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 จำนวนแรงงานเฉลี่ย 3.97 คน จำนวนแรงงานสูงสุด 14 คน จำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.81

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ใช้จำนวนแรงงานในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมาจำนวนแรงงาน 4 – 7 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 จำนวนแรงงาน 8 – 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 จำนวนแรงงานเฉลี่ย 4.15 คน จำนวนแรงงานสูงสุด 10 คน จำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.69 (ตาราง 17)

ตาราง 17 จำนวนแรงงานในการเลี้ยงผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

จำนวนแรงงาน (คน)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
≤ 3	39	58.20	35	53.80
4 - 7	20	29.90	20	30.80
8 - 11	6	9.00	10	15.40
≥ 11	2	3.00	0	0.00
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

จำนวนแรงงานเฉลี่ย 3.97 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.80

จำนวนแรงงานสูงสุด 14 คน

จำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

จำนวนแรงงานเฉลี่ย 4.15 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.69

จำนวนแรงงานสูงสุด 10 คน

จำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน

1.16 ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ได้รับปริมาณข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งจำนวนน้อยกว่า 2 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 73.10 รองลงมาได้รับปริมาณข้อมูลข่าวสารจำนวน 3- 5 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 25.40 และได้รับปริมาณข้อมูลข่าวสารจำนวนมากกว่า 6 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 1.50 ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารสูงสุด 10 ครั้ง/ปี ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารต่ำสุด 1 ครั้ง/ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.38

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ได้รับปริมาณข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งจำนวนน้อยกว่า 2 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 86.20 รองลงมาได้รับปริมาณข้อมูลข่าวสารจำนวน 3- 5 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 12.30 และได้รับปริมาณข้อมูลข่าวสารจำนวนมากกว่า 6 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 1.50 ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารสูงสุด 6 ครั้ง/ปี ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารต่ำสุด 1 ครั้ง/ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05 (ตาราง 18)

ตาราง 18 ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้ง

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสาร (ครั้ง/ปี)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
≤ 2	49	73.10	56	86.20
3 - 5	17	25.40	8	12.30
≥ 6	1	1.50	1	1.50
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.38

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารสูงสุด 10 ครั้ง/ปี

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารต่ำสุด 1 ครั้ง/ปี

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย 2 ครั้ง/ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.05

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารสูงสุด 6 ครั้ง/ปี

ปริมาณรับข้อมูลข่าวสารต่ำสุด 1 ครั้ง/ปี

1.17 แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร(ศูนย์ผึ้ง) นักวิชาการ นักวิจัย และสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 83.60 รองลงมาได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรรายอื่นๆ และเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 59.70 เอกสารและสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 53.70 หน่วยงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 26.90 สื่อต่างๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 19.40 ผู้นำท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 13.40 ตามลำดับ

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารจากเกษตรกรรายอื่นๆ และเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 76.90 รองลงมาได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 63.10 เอกสารและสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 44.60 หน่วยงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 35.40 สื่อต่างๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 18.50 ผู้นำท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 16.90 และได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ได้แก่ สมาคมผู้เลี้ยงผึ้งภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 3.10 ตามลำดับ

(ตาราง 19)

ตาราง 19 แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สื่อต่างๆ(วิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์)	13	19.40	12	18.50
เอกสารและสิ่งพิมพ์	36	53.70	29	44.60
เกษตรกรรายอื่นๆ, เพื่อนบ้าน	40	59.70	50	76.90
ผู้นำท้องถิ่น	9	13.40	11	16.90
หน่วยงานราชการ	56	83.60	41	63.10
หน่วยงานเอกชน	18	26.90	23	35.40
อื่นๆ	0	0.00	2	3.10

หมายเหตุ : ผู้เลี้ยงผึ้ง 1 ราย สามารถได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารได้มากกว่า 1 แหล่ง

1.18 การเข้ารับฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งจำนวน 1 ครั้ง/2ปี คิดเป็นร้อยละ 77.60 รองลงมาเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้ง/2ปี ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมและมากกว่า 3 ครั้ง/2ปี คิดเป็นร้อยละ 4.50 เข้ารับฝึกอบรมเฉลี่ย 1.19 ครั้ง/2ปี เข้ารับฝึกอบรมสูงสุด 4 ครั้ง/2ปี เข้ารับฝึกอบรมต่ำสุด 0 ครั้ง/2ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง คิดเป็นร้อยละ 69.20 รองลงมาเข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 1 ครั้ง/2ปี คิดเป็นร้อยละ 24.60 เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้ง/2ปี คิดเป็นร้อยละ 4.60 และเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่า 3 ครั้ง/2ปี คิดเป็นร้อยละ 1.50 เข้ารับฝึกอบรมเฉลี่ย 0.38 ครั้ง/2ปี เข้ารับฝึกอบรมสูงสุด 3 ครั้ง/2ปี เข้ารับฝึกอบรมต่ำสุด 0 ครั้ง/2ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 (ตาราง 20)

ตาราง 20 การเข้ารับฝึกรอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

เข้ารับฝึกรอบรม (ครั้ง/2ปี)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
0	3	4.50	45	69.20
1	52	77.60	16	24.60
2	9	13.40	3	4.60
≥ 3	3	4.50	1	1.50
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

เข้ารับฝึกรอบรมเฉลี่ย 1.19 ครั้ง/2ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63

เข้ารับฝึกรอบรมสูงสุด 4 ครั้ง/2ปี

เข้ารับฝึกรอบรมต่ำสุด 0 ครั้ง/2ปี

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

เข้ารับฝึกรอบรมเฉลี่ย 0.38 ครั้ง/2ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65

เข้ารับฝึกรอบรมสูงสุด 3 ครั้ง/2ปี

เข้ารับฝึกรอบรมต่ำสุด 0 ครั้ง/2ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

การวัดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ โดยได้แบ่งคำถามออกเป็น 15 ข้อ โดยใช้การอ่านอธิบายให้ผู้เลี้ยงผึ้งฟังแล้วให้ผู้เลี้ยงผึ้งพิจารณาว่าจะเลือกตอบข้อดังกล่าวว่าถูกหรือผิด ผู้วิจัยทำการให้คะแนนถ้าผู้เลี้ยงผึ้งตอบถูกจะให้คะแนน 1 คะแนนและตอบผิดให้คะแนน 0 คะแนน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ร้อยละ 59.70 มีระดับความรู้ปานกลางโดยมีคะแนนช่วง 10 – 12 คะแนน และร้อยละ 31.30 มีระดับความรู้มากโดยมีคะแนนมากกว่า 13 คะแนน ร้อยละ 9.00 มีระดับความรู้น้อยโดยมีคะแนนน้อยกว่า 9 คะแนน เฉลี่ยผู้เลี้ยงผึ้งตอบถูก 11.88 คะแนน สูงสุด 15 คะแนน ต่ำสุด 8 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.63

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ร้อยละ 63.10 มีระดับความรู้ปานกลางโดยมีคะแนนช่วง 10 – 12 คะแนน และร้อยละ 23.10 มีระดับความรู้มากโดยมีคะแนนมากกว่า 13

คะแนน ร้อยละ 13.80 มีระดับความรู้ต่ำโดยมีคะแนนน้อยกว่า 9 คะแนน เฉลี่ยผู้เลี้ยงผึ้งตอบถูก 11.47 คะแนน สูงสุด 15 คะแนน ต่ำสุด 7 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.88 (ตาราง 21)

ตาราง 21 ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อที่	ความรู้ความเข้าใจ	ผ่านมาตรฐาน		ไม่ผ่านมาตรฐาน	
		ถูก ร้อยละ	ผิด ร้อยละ	ถูก ร้อยละ	ผิด ร้อยละ
1	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง เพื่อให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติในการผลิตน้ำผึ้ง และผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากผึ้งให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภค	66 (98.50)	1 (1.50)	65 (100.00)	0 (0.00)
2	ผู้เลี้ยงผึ้งที่ต้องการขอรับใบรับรองมาตรฐานต้องยื่นใบสมัครหรือแบบคำร้องขอรับรองฟาร์มกับนักวิชาการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร	42 (62.70)	25 (37.30)	22 (33.80)	43 (66.20)
3	ทำเลที่ตั้งของฟาร์มไม่ควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุมีพิษจากการทำการเกษตรและโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการปล่อยน้ำเสีย	62 (92.50)	5 (7.50)	61 (93.80)	4 (6.20)
4	ที่ตั้งรังผึ้งไม่จำเป็นต้องอยู่ที่ร่มรื่นและมีการใช้วัตถุมีพิษในขณะนั้นในรัศมีรอบที่ตั้งรังผึ้งอย่างน้อย 1 กิโลเมตร	32 (47.80)	35 (52.20)	26 (40.00)	39 (60.00)
5	การจัดการภายในโรงเรือนไม่ควรแบ่งพื้นที่เก็บยาและสารเคมีแยกเป็นสัดส่วนออกจากพื้นที่เก็บผลผลิตและอุปกรณ์	46 (68.70)	21 (31.30)	46 (70.80)	19 (29.20)
6	การจัดการภายในโรงเรือนควรมีการควบคุมความสมดุลในรังผึ้ง เช่น การเพิ่มจำนวนประชากรผึ้ง	51 (76.10)	16 (23.90)	45 (69.20)	20 (30.80)

ตาราง 21 ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ข้อที่	ความรู้ความเข้าใจ	ผ่านมาตรฐาน		ไม่ผ่านมาตรฐาน	
		ถูก ร้อยละ	ผิด ร้อยละ	ถูก ร้อยละ	ผิด ร้อยละ
7	การจัดการด้านผลผลิต ควรปิดฉลากภาชนะที่บรรจุ แสดงรายละเอียด ชื่อผู้ผลิต ชนิดของน้ำผึ้ง ปริมาณการบรรจุ แหล่งที่เก็บผลผลิตและวันเดือนปี ที่ผลิต	61 (91.00)	6 (9.00)	63 (96.90)	2 (3.10)
8	การจัดการเลี้ยงผึ้งช่วงก่อนฤดูดอกไม้บานสามารถใช้ ยาและสารเคมีทุกชนิดกับรังผึ้งได้	35 (52.20)	32 (47.80)	31 (47.70)	34 (52.30)
9	การจัดการเลี้ยงผึ้งช่วงฤดูดอกไม้บาน เมื่อขนย้ายรังผึ้ง ไปตั้งไว้ในแหล่งพืชอาหารที่กำลังออกดอกควรทำการ สกัดน้ำผึ้งหัวคอนออกให้หมดก่อนที่จะมีการสกัด น้ำผึ้งออกจากพืชอาหารครั้งแรก	65 (97.00)	2 (3.00)	62 (95.40)	3 (4.60)
10	การจัดการเลี้ยงผึ้งช่วงหลังฤดูดอกไม้บานหลังจากทำ การเก็บผลผลิตน้ำผึ้งเรียบร้อยแล้วจำเป็นต้องลด จำนวนคอนรวงผึ้ง รวบรวมและให้อาหารเสริม	61 (91.00)	6 (9.00)	61 (93.80)	4 (6.20)
11	การจัดการด้านสุขภาพผึ้งควรมีการป้องกันควบคุม กำจัดและเฝ้าระวังศัตรูผึ้งอย่างมีประสิทธิภาพ	66 (98.50)	1 (1.50)	62 (95.40)	3 (4.60)
12	การใช้ยาสำหรับการเลี้ยงผึ้งไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมข้อ กำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์	43 (64.20)	24 (35.80)	48 (73.80)	17 (26.20)
13	การบันทึกข้อมูลไม่จำเป็นต้องจดบันทึกข้อมูลยาและ สารเคมีที่ใช้ในฟาร์ม	54 (80.60)	13 (19.40)	51 (78.50)	14 (21.50)
14	การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้หลอมรวงผึ้งเก่าโดยเร็ว และจัดการเศษที่เหลือจากการหลอม เพื่อไม่ให้เกิด ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	53 (79.10)	14 (20.90)	49 (75.40)	16 (24.60)
15	ในกรณีที่มีน้ำทิ้งเสียจากฟาร์มผึ้งออกสู่แหล่งน้ำ สาธารณะไม่จำเป็นต้องมีการบำบัด	58 (86.60)	9 (13.40)	52 (80.00)	13 (20.00)
คะแนนเฉลี่ย		11.88		11.47	

ตาราง 22 ระดับความรู้เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งใน
จังหวัดเชียงใหม่

ระดับความรู้ (คะแนน)	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง		ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 9	6	9.00	9	13.80
10 – 12	40	59.70	41	63.10
มากกว่า 13	21	31.30	15	23.10
รวม	67	100.00	65	100.00

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

ระดับความรู้เฉลี่ย 11.88 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.63

ระดับความรู้เฉลี่ยสูงสุด 15 คะแนน

ระดับความรู้เฉลี่ยต่ำสุด 8 คะแนน

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

ระดับความรู้เฉลี่ย 11.47 คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.88

ระดับความรู้เฉลี่ยสูงสุด 15 คะแนน

ระดับความรู้เฉลี่ยต่ำสุด 7 คะแนน

หมายเหตุ : ระดับการวัดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัด
เชียงใหม่

น้อยกว่า 9 คะแนน

หมายถึง

มีความรู้ในระดับน้อย

10 – 12 คะแนน

หมายถึง

มีความรู้ในระดับปานกลาง

มากกว่า 13 คะแนน

หมายถึง

มีความรู้ในระดับมาก

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งใน
จังหวัดเชียงใหม่**

จากการวิเคราะห์ทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและกลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง ซึ่งมีคำถามทัศนคติทั้งหมด 10 ข้อ พบว่าเมื่อแบ่งช่วงเป็น 3 ช่วง คือ $(3-1)/3 = 0.66$ คะแนน โดยผู้เลี้ยงผึ้งที่มีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งที่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน และผู้เลี้ยงผึ้งที่มีทัศนคติอยู่ในระดับสูงจะมีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน

จากการวิเคราะห์ทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง พบว่า คะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีทัศนคติเฉลี่ย 2.61 ถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีทัศนคติอยู่ในระดับสูง แต่มีบางข้อที่ผู้เลี้ยงผึ้งคะแนน

ทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งได้ผลไม่คุ้มค่ากับต้นทุน เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ แหล่งอาหาร การขนส่ง แรงงาน เป็นต้น มีคะแนนทัศนคติ 2.10 คะแนน และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านราคาของผลผลิตจากผึ้งที่ตกต่ำได้ มีคะแนนทัศนคติ 2.24 คะแนน ส่วนทัศนคติข้อที่เหลือทั้งหมดผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับสูงคือมีคะแนนระหว่าง 2.34 -3.00 คะแนน (ตาราง 23)

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง พบว่า คะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีทัศนคติเฉลี่ย 2.60 ถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีทัศนคติอยู่ในระดับสูง แต่มีบางข้อที่ผู้เลี้ยงผึ้งคะแนนทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งได้ผลไม่คุ้มค่ากับต้นทุน เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ แหล่งอาหาร การขนส่ง แรงงาน เป็นต้น มีคะแนนทัศนคติ 2.22 คะแนน และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านราคาของผลผลิตจากผึ้งที่ตกต่ำได้ มีคะแนนทัศนคติ 2.33 คะแนน ส่วนทัศนคติข้อที่เหลือทั้งหมดผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับสูงคือมีคะแนนระหว่าง 2.34 -3.00 คะแนน (ตาราง 24)

จากการวิเคราะห์ทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง พบว่า ทัศนคติของกลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ตาราง 23 ทัศนคติของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

ข้อที่	ทัศนคติ	ไม่เห็นด้วย			คะแนน
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
		จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	
1	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง (GAPผึ้ง) ในการผลิตน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากผึ้งเพื่อให้ได้ผลผลิตจากผึ้งที่ปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภค	64 (95.50)	3 (4.50)	0 (0.00)	2.96

ตาราง 23 ทักษะของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	คะแนน
		จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	
2	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งอย่างถูกต้องเพื่อให้ได้น้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากผึ้งตามมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	66 (98.50)	0 (0.00)	1 (1.50)	2.97
3	ภาครัฐควรส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งอย่างถูกต้อง	64 (95.50)	2 (3.00)	1 (1.50)	2.94
4	การใช้ยาสำหรับผึ้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์	55 (82.10)	11 (16.40)	1 (1.50)	2.81
5	ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการจัดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดทุกขั้นตอนเป็นสิ่งที่ควรทำ	42 (62.70)	12 (17.90)	13 (19.40)	2.43
6	ท่านเห็นด้วยหรือไม่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง(GAPผึ้ง) ได้ผลไม่คุ้มค่ากับต้นทุน เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ แหล่งอาหาร การขนส่ง แรงงาน เป็นต้น	25 (37.30)	24 (35.80)	18 (26.90)	2.10
7	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งจะช่วยให้ผู้รับซื้อผลผลิตจากผึ้งมั่นใจในคุณภาพผลผลิตที่ได้จากผึ้งมากยิ่งขึ้น	51 (76.10)	9 (13.40)	7 (10.40)	2.66
8	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ราคาของผลิตภัณฑ์ผึ้งตามการเกษตรที่ดีเหมาะสมสำหรับผึ้ง (GAPผึ้ง) ดีกว่าราคาผลิตภัณฑ์ผึ้งที่เลี้ยงทั่วไป	38 (56.70)	21 (31.30)	8 (11.90)	2.45

ตาราง 23 ทักษะของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง (ต่อ)

ข้อที่	ทักษะ	เห็นด้วย			คะแนน
		จำนวน	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
9	ท่านเห็นด้วยหรือไม่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านราคาของผลผลิตภัณฑ์จากผึ้งที่ตกต่ำได้	32 (47.80)	19 (28.40)	16 (23.90)	2.24
10	ท่านมีปัญหาการจำหน่ายผลผลิตภัณฑ์จากผึ้งเนื่องจากมีบริษัทรับซื้อน้อยรายและรับซื้อในจำนวนที่จำกัด	46 (68.70)	14 (20.90)	7 (10.40)	2.58
คะแนนทักษะเฉลี่ย					2.61

ตาราง 24 ทักษะของผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

ข้อที่	ทักษะ	เห็นด้วย			คะแนน
		จำนวน	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
1	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง (GAPผึ้ง) ในการผลิตน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากผึ้งเพื่อให้ได้ผลผลิตจากผึ้งที่ปลอดภัยและเหมาะสมต่อการบริโภค	58 (89.20)	6 (9.20)	1 (1.50)	2.88
2	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งอย่างถูกต้องเพื่อให้ได้น้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากผึ้งตามมาตรฐานสินค้าเกษตร	61 (93.80)	3 (4.60)	1 (1.50)	2.92

ตาราง 24 ทักษะของผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง (ต่อ)

ข้อที่	ทัศนคติ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	คะแนน
		จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	
3	ภาครัฐควรส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งอย่างถูกต้อง	59 (90.80)	5 (7.70)	1 (1.50)	2.89
4	การใช้ยาสำหรับผึ้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์	51 (78.50)	12 (18.50)	2 (3.10)	2.75
5	ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการจัดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดทุกขั้นตอนเป็นสิ่งที่ควรทำ	47 (72.30)	6 (9.20)	12 (18.50)	2.54
6	ท่านเห็นด้วยหรือไม่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง(GAPผึ้ง) ได้ผลไม่คุ้มค่างับต้นทุน เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ แหล่งอาหาร การขนส่ง แรงงาน เป็นต้น	25 (38.50)	29 (44.60)	11 (16.90)	2.22
7	การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งจะช่วยให้ผู้รับซื้อผลผลิตจากผึ้งมั่นใจในคุณภาพผลผลิตที่ได้จากผึ้งมากยิ่งขึ้น	42 (64.50)	14 (21.50)	9 (13.80)	2.51
8	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ราคาของผลิตภัณฑ์ผึ้งตามการเกษตรที่ดีเหมาะสมสำหรับผู้เลี้ยง (GAPผึ้ง) ดีกว่าราคาผลิตภัณฑ์ผึ้งที่เลี้ยงทั่วไป	36 (55.40)	23 (35.40)	6 (9.20)	2.46
9	ท่านเห็นด้วยหรือไม่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านราคาของผลผลิตจากผึ้งที่ตกต่ำได้	27 (41.50)	31 (47.70)	7 (10.80)	2.31

ตาราง 24 ทศนคติของผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง (ต่อ)

ข้อที่	ทศนคติ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	คะแนน
		จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	
10	ท่านมีปัญหาการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผึ้งเนื่องจากมีบริษัทรับซื้อน้อยรายและรับซื้อในจำนวนที่จำกัด	44 (67.70)	14 (21.50)	7 (10.80)	2.57
คะแนนทศนคติเฉลี่ย					2.60

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีคำถามทศนคติทั้งหมด 10 ข้อ พบว่าเมื่อแบ่งช่วงเป็น 3 ช่วง คือ $(3-1)/3 = 0.66$ คะแนน โดยผู้เลี้ยงผึ้งที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับต่ำจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับปานกลางจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน และผู้เลี้ยงผึ้งที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับสูงจะมีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน

วิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 2.45 คะแนน ถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับสูง และผู้เลี้ยงผึ้งมีคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่มีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน ได้แก่ ตั้งรังผึ้งอยู่สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 6 นิ้ว มีคะแนน 2.96 คะแนน การเตรียมความพร้อมของผึ้งและอุปกรณ์ก่อนนำผึ้งเข้าเก็บน้ำผึ้งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ห้ามใช้ยาและสารเคมีทุกชนิดกับรังผึ้ง มีคะแนน 2.88 คะแนน สวมอุปกรณ์เครื่องพ่นควันหรือชุดปฏิบัติงานในการทำงานกับผึ้ง มีคะแนน 2.64 คะแนน เลือกรังผึ้งที่ตั้งของฟาร์มผึ้งอยู่ห่างชุมชนเมืองและเลือกไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุพิษ มีคะแนน 2.49 คะแนน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมท่านเคยหลอมรวมผึ้งเก่า และจัดการเศษที่เหลือจากการหลอม มีคะแนน 2.48 คะแนน ท่านเคยเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งหรือผลิตภัณฑ์ผึ้งนำไปตรวจหาสารพิษตกค้างและคุณภาพของน้ำผึ้ง มีคะแนน 2.43 คะแนน ภาชนะบรรจุ มีการปิดฉลากและแสดงรายละเอียด ชื่อผู้ผลิต ชนิดน้ำผึ้ง ปริมาณการบรรจุ แหล่งที่เก็บผลผลิต มีคะแนน 2.40 คะแนน และจัดการด้านบุคลากรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีคะแนน 2.34 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งที่

มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับปานกลางจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน ได้แก่ การบันทึกข้อมูลตามผู้เลี้ยงผึ้งมีข้อสงสัยหรือการใช้ยาและสารเคมีเกี่ยวกับผึ้ง มีคะแนน 2.22 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับต่ำจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ได้แก่ การป้องกันควบคุม กำจัดและเฝ้าระวังโรคหากมีโรคระบาดเคยแจ้งเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ มีคะแนนการปฏิบัติ 1.66 คะแนน (ตาราง 25)

ตาราง 25 ข้อมูลด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ข้อที่	การปฏิบัติ	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติ บางครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ	คะแนน
		จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	
1	ท่านเลือกทำเลที่ตั้งของฟาร์มผึ้งอยู่ห่างชุมชนเมืองและเลือกไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุมีพิษ	39 (58.20)	22 (32.80)	6 (9.00)	2.49
2	ท่านตั้งรังผึ้งอยู่สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 6 นิ้ว	64 (95.50)	3 (4.50)	0 (0.00)	2.96
3	ท่านเคยบันทึกข้อมูลตามที่เกษตรกรมีข้อสงสัยหรือการใช้ยาและสารเคมีเกี่ยวกับผึ้ง	27 (40.30)	28 (41.80)	12 (17.90)	2.22
4.	ท่านเคยจัดการด้านบุคลากรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	29 (43.30)	32 (47.80)	6 (9.00)	2.34
5	ภาชนะบรรจุ มีการปิดฉลากและแสดงรายละเอียด ชื่อผู้ผลิต ชนิดน้ำผึ้ง ปริมาณ การบรรจุ แหล่งที่เก็บผลผลิต	38 (56.70)	18 (26.90)	11 (16.40)	2.40

ตาราง 25 ข้อมูลด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ได้	คะแนน	
		ทุกครั้ง	บางครั้ง	ปฏิบัติ		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ		
6	การเตรียมความพร้อมของผึ้งและอุปกรณ์ก่อนนำผึ้งเข้าเก็บน้ำผึ้งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ห้ามใช้ยาและสารเคมีทุกชนิดกับรังผึ้ง	60 (89.60)	6 (9.00)	1 (1.50)	2.88	
7	การป้องกัน ควบคุม กำจัดและเฝ้าระวังโรค หากมีโรคระบาดท่านเคยแจ้งเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์	14 (20.90)	16 (23.90)	37 (55.20)	1.66	
8	การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมท่านเคยหลอมรวมผึ้งเก่า และจัดการเศษที่เหลือจากการหลอม	40 (59.70)	19 (28.40)	8 (11.90)	2.48	
9	ท่านสวมอุปกรณ์เครื่องพ่นควันหรือชุดปฏิบัติงานในการทำงานกับผึ้ง	45 (67.20)	20 (29.90)	2 (3.00)	2.64	
10	ท่านเคยเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งหรือผลิตภัณฑ์ผึ้งนำไปตรวจหาสารพิษตกค้างและคุณภาพของน้ำผึ้ง	37 (55.20)	22 (32.80)	8 (11.90)	2.43	
คะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย					2.45	

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าคะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 2.27 ถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง และผู้เลี้ยงผึ้งมีคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่มีคะแนนระหว่าง 2.34 -3.00 คะแนนได้แก่ ตั้งรังผึ้งอยู่สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 6 นิ้ว มีคะแนน 2.88 คะแนน การเตรียมความพร้อมของผึ้งและอุปกรณ์ก่อนนำผึ้งเข้าเก็บน้ำผึ้งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ห้ามใช้ยาและสารเคมีทุกชนิดกับรังผึ้ง มีคะแนน 2.81 คะแนน สวมอุปกรณ์เครื่องพ่นควันหรือชุดปฏิบัติงาน

ในการทำงานกับฝิ่ง มีคะแนน 2.56 คะแนน การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมท่านเคยหลอมรวมฝิ่งเก่า และจัดการเศษที่เหลือจากการหลอมมีคะแนน 2.46 คะแนน การเก็บตัวอย่างน้ำฝิ่งหรือผลิตภัณฑ์ฝิ่ง นำไปตรวจหาสารพิษตกค้างและคุณภาพของน้ำฝิ่ง มีคะแนน 2.42 คะแนน เลือการทำเลที่ตั้งของ ฟาร์มฝิ่งอยู่ห่างชุมชนเมืองและเลือกไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุมีพิษ มีคะแนน 2.41 คะแนน ผู้เลี้ยงฝิ่งที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับปานกลางจะมีคะแนน ระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน ได้แก่ ภาชนะบรรจุ มีการปิดฉลากและแสดงรายละเอียด ชื่อผู้ผลิต ชนิดน้ำฝิ่ง ปริมาณการบรรจุ แหล่งที่เก็บผลผลิต มีคะแนน 2.28 คะแนน การจัดการด้านบุคลากรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง มีคะแนน 2.20 คะแนน และ บันทึกข้อมูลตามที่เกษตรกรมีข้อสงสัยหรือการไต่ถามและสารเคมีเกี่ยวกับฝิ่ง มีคะแนน 2.05 คะแนน ผู้เลี้ยงฝิ่งที่มีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับต่ำจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ได้แก่ การป้องกัน ควบคุม กำจัดและเฝ้าระวังโรค หากมีโรคระบาดท่านเคยแจ้งเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ มีคะแนน 1.54 คะแนน (ตาราง 26)

ตาราง 26 ข้อมูลด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงฝิ่งไม่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ข้อที่	การปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ได้	คะแนน
		ทุกครั้ง	บางครั้ง	ปฏิบัติ	
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	
1	ท่านเลือกทำเลที่ตั้งของฟาร์มฝิ่งอยู่ห่างชุมชนเมืองและเลือกไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของวัตถุมีพิษ	30 (46.20)	26 (40.00)	9 (13.80)	2.41
2	ท่านตั้งรังฝิ่งอยู่สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 6 นิ้ว	57 (87.70)	3 (4.60)	5 (7.70)	2.80
3	ท่านเคยบันทึกข้อมูลตามที่เกษตรกรมีข้อสงสัยหรือการไต่ถามและสารเคมีเกี่ยวกับฝิ่ง	14 (21.50)	29 (44.60)	22 (33.80)	1.88

ตาราง 26 ข้อมูลด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (ต่อ)

ข้อที่	การปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ได้	คะแนน
		ทุกครั้ง จำนวน ร้อยละ	บางครั้ง จำนวน ร้อยละ	ปฏิบัติ จำนวน ร้อยละ	
4.	ท่านเคยจัดการด้านบุคลากรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	13 (20.00)	43 (66.20)	9 (13.80)	2.06
5	ภาชนะบรรจุ มีการปิดผนึกและแสดงรายละเอียด ชื่อผู้ผลิต ชนิดน้ำผึ้ง ปริมาณการบรรจุ แหล่งที่เก็บผลผลิต	32 (49.20)	11 (16.90)	22 (32.80)	2.15
6	การเตรียมความพร้อมของผึ้งและอุปกรณ์ก่อนนำผึ้งเข้าเก็บน้ำผึ้งเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ ห้ามใช้ยาและสารเคมีทุกชนิดกับรังผึ้ง	53 (81.50)	7 (10.80)	5 (7.70)	2.74
7	การป้องกัน ควบคุม กำจัดและเฝ้าระวังโรค หากมีโรคระบาดท่านเคยแจ้งเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์	6 (9.20)	15 (23.10)	44 (67.70)	1.42
8	การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมท่านเคยหลอมรวมผึ้งเก่า และจัดการเศษที่เหลือจากการหลอม	37 (56.90)	20 (30.80)	8 (12.30)	2.45
9	ท่านสวมอุปกรณ์เครื่องฟ่นควันหรือชุดปฏิบัติงานในการทำงานกับผึ้ง	37 (56.90)	22 (33.80)	6 (9.20)	2.48
10	ท่านเคยเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งหรือผลิตภัณฑ์ผึ้งนำไปตรวจหาสารพิษตกค้างและคุณภาพของน้ำผึ้ง	34 (52.30)	23 (35.40)	8 (12.30)	2.40
คะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย					2.27

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะบุคคล เศรษฐกิจ สังคมกับลักษณะ
การรับรองมาตรฐาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้ง ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้ง ขนาดของฟาร์ม รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้ง รายได้ครัวเรือน เงินลงทุน จำนวนแรงงาน ความรู้ความเข้าใจของผู้เลี้ยงผึ้ง ทักษะของผู้เลี้ยงผึ้ง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง ตัวแปรตาม ได้แก่ ลักษณะการรับรองมาตรฐานของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

5.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า ผู้เลี้ยงผึ้งเพศชายผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 และไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 89.20 ผู้เลี้ยงผึ้งเพศหญิงผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.509 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 1$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าเพศของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 27)

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

เพศ	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
ชาย	62 (92.50)	58 (89.20)	120 (90.90)
หญิง	5 (7.50)	7 (10.80)	12 (9.10)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 0.509

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า ผู้เลี้ยงผึ้งอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ปี ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 73.80 ผู้เลี้ยงผึ้งอายุมากกว่า 50 ปี กลุ่มผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.433 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าอายุของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 28)

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

อายุ (ปี)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50	46 (68.70)	48 (73.80)	94 (71.20)
มากกว่า 50	21 (31.30)	17 (26.20)	38 (28.80)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 0.433

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเท่ากับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 ระดับการศึกษามากกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.242 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 1$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าระดับการศึกษาของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 29)

ตาราง 29 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ระดับการศึกษา	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ มัธยมศึกษาปีที่ 3	46 (68.70)	42 (64.60)	88 (66.70)
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	21 (31.30)	23 (35.40)	44 (33.30)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 0.242

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่าหรือเท่ากับ 8 ปี ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์ม

ผึ้งจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 86.20 ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งมากกว่า 8 ปี ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 15.163 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าประสบการณ์ของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันมีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 30)

ตาราง 30 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้ง (ปี)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8 ปี	37 (55.20)	56 (86.20)	93 (70.50)
มากกว่า 8 ปี	30 (44.80)	9 (13.80)	39 (29.50)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 15.163

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ครั้ง/ปี ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 73.10 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 86.20 ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งมากกว่า 2

ครั้ง/ปี ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 3.437 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 31)

ตาราง 31 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ปริมาณการรับข้อมูล ข่าวสาร (ครั้ง/ปี)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2	49 (73.10)	56 (86.20)	105 (79.50)
มากกว่า 2	18 (26.90)	9 (13.80)	27 (20.50)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 จำนวน = 3.437

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่าขนาดของฟาร์มน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 ไร่ ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 ขนาดของฟาร์มมากกว่า 100 ไร่ ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 85.10 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 15.234 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 1$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าขนาดฟาร์มฝั่งที่แตกต่างกันมีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 32)

ตาราง 32 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของฟาร์มกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ขนาดของฟาร์ม (ไร่)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มฝั่ง	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มฝั่ง	
	จำนวนคน (ร้อยละ)	จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 ไร่	10 (14.90)	30 (46.20)	40 (30.30)
มากกว่า 100 ไร่	57 (85.10)	35 (53.80)	92 (69.70)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 15.234

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากผลิตภัณฑ์ฝั่งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากผลิตภัณฑ์ฝั่งกับลักษณะการรับรองมาตรฐานพบว่า รายได้จากผลิตภัณฑ์ฝั่งน้อยกว่าหรือเท่ากับ 526,600 บาท ผู้เลี้ยงฝั่งผ่านมาตรฐานฟาร์มฝั่งจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 82.10 ผู้เลี้ยงฝั่งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มฝั่งจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 รายได้จากผลิตภัณฑ์ฝั่งมากกว่า 526,600 บาท ผู้เลี้ยงฝั่งผ่านมาตรฐานฟาร์มฝั่งจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 ผู้เลี้ยงฝั่งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มฝั่งจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.022 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 1$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่ารายได้จากผลิตภัณฑ์ผึ้งที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 33)

ตาราง 33 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากผลิตภัณฑ์ผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

รายได้จากผลิตภัณฑ์ผึ้ง (บาท)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 526,600	55 (82.10)	54 (83.10)	109 (82.60)
มากกว่า 526,600	12 (17.90)	11 (16.90)	23 (17.40)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 0.0022
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

5.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ครัวเรือนกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ครัวเรือนกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า รายได้ครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,785 บาท ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 82.10 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 87.70 รายได้ครัวเรือนมากกว่า 30,785 บาท ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.806 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 1$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่ารายได้ครัวเรือนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 34)

ตาราง 34 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ครัวเรือนกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

รายได้ครัวเรือน (บาท)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,785	55 (82.10)	57 (87.70)	112 (84.80)
มากกว่า 30,785	12 (17.90)	8 (12.30)	20 (15.20)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 0.806

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

5.7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินลงทุนเลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินลงทุนในการเลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐานพบว่า เงินลงทุนเลี้ยงผึ้งน้อยกว่าหรือเท่ากับ 236,000 บาท ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 74.60 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เงินลงทุนเลี้ยงผึ้งมากกว่า 236,000 บาท ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.542 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าเงินลงทุนในการเลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 35)

ตาราง 35 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินลงทุนเลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

เงินลงทุน (บาท)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 236,000	50 (74.60)	52 (80.00)	102 (77.30)
มากกว่า 236,000	17 (25.40)	13 (20.00)	30 (22.70)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

 χ^2 จำนวน = 0.542 $\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.8 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่าจำนวนแรงงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 คน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 จำนวนแรงงานมากกว่า 4 คน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.990 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 1$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.481

จึงสรุปได้ว่าจำนวนแรงงานที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 36)

ตาราง 36 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จำนวนแรงงาน (คน)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4	48 (71.80)	39 (60.00)	87 (65.90)
มากกว่า 4	19 (28.40)	26 (40.00)	45 (34.10)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 จำนวน = 1.990

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.481

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.9 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า ระดับความรู้ต่ำ มีคะแนนระหว่าง 10- 12 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 59.70 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10 ระดับความรู้มากมีคะแนนมากกว่า 13 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 ระดับความรู้ต่ำมีคะแนนน้อยกว่า 9 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.582 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 2 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

จึงสรุปได้ว่าระดับความรู้ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 37)

ตาราง 37 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ระดับความรู้ (คะแนน)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
น้อยกว่า 9	6 (9.00)	9 (13.80)	15 (11.40)
10 – 12	40 (59.70)	41 (63.10)	81 (61.40)
มากกว่า 13	21 (31.30)	15 (23.10)	36 (27.20)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 จำนวน = 1.582

$\chi^2_{(2, 0.05)}$ ตาราง = 5.991

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

หมายเหตุ : ระดับการวัดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

น้อยกว่า 9 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับน้อย

10 – 12 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับปานกลาง

มากกว่า 13 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับมาก

5.10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

การวิเคราะห์ทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน ซึ่งมีคำถามทัศนคติทั้งหมด 10 ข้อ พบว่าเมื่อแบ่งช่วงเป็น 3 ช่วง คือ $(3-1)/3 = 0.66$ คะแนน โดยผู้เลี้ยงผึ้งที่มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่เห็นด้วยจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งที่มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่แน่ใจจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน และผู้เลี้ยงผึ้งที่มีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วยจะมีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า ทัศนคติผู้เลี้ยงผึ้งระดับเห็นด้วยมีคะแนนระหว่าง 2.34 – 3.00 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่าน

มาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 74.60 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 76.90 ทศนคคิผู้เลี้ยงผึ้งมีระดับไม่แน่ใจมีคะแนนระหว่าง 1.67 - 2.33 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.095 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ df = 1 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 3.841

จึงสรุปได้ว่าทศนคคิผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 38)

ตาราง 38 ความสัมพันธ์ระหว่างทศนคคิผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ทศนคคิ (คะแนนเต็ม = 3)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
1.67 - 2.33	17 (25.40)	15 (23.10)	32 (24.20)
2.34 - 3.00	50 (74.60)	50 (76.90)	100 (75.80)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 คำนวณ = 0.095

$\chi^2_{(1, 0.05)}$ ตาราง = 3.841

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.11 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

การวิเคราะห์การปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน ซึ่งมีคำถามที่ศนคคิทั้งหมด 10 ข้อ พบว่าเมื่อแบ่งช่วงเป็น 3 ช่วง คือ $(3-1)/3 = 0.66$ คะแนน โดยผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่ได้ปฏิบัติจะมีคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ

ปฏิบัติบางครั้งจะมีคะแนนระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน และผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติทุกครั้งจะมีคะแนนระหว่าง 2.34 - 3.00 คะแนน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน พบว่า การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งอยู่ในระดับปฏิบัติทุกครั้งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 2.34 – 3.00 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งอยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 1.67 – 2.33 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งอยู่ในระดับไม่ได้ปฏิบัติมีคะแนนอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.66 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20

ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้เท่ากับ 7.349 เมื่อเทียบกับค่าไคสแควร์ (χ^2) จากตารางที่ $df = 2$ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 5.991

จึงสรุปได้ว่าการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันมีผลต่อลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 39)

ตาราง 39 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

การปฏิบัติ (คะแนนเต็ม = 3)	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน		รวม จำนวนคน (ร้อยละ)
	ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง จำนวนคน (ร้อยละ)	
1.00 - 1.66	0 (0.00)	4 (6.20)	3 (2.30)
1.67 - 2.33	28 (41.80)	35 (53.80)	63 (47.70)
2.34 - 3.00	39 (58.20)	26 (40.00)	66 (50.00)
รวม	67 (100.00)	65 (100.00)	132 (100.00)

χ^2 จำนวน = 7.349

$\chi^2_{(2, 0.05)}$ ตาราง = 5.991

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.12 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า พบว่ามีเพียง ประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้ง ขนาดของฟาร์มผึ้ง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน (ตาราง 40)

ตาราง 40 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับลักษณะการรับรองมาตรฐาน

ตัวแปรอิสระ	ลักษณะการรับรองมาตรฐาน	df
1. เพศ	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
2. อายุ	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
3. ระดับการศึกษา	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
4. ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้ง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	1
5. การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเลี้ยงผึ้ง	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
6. ขนาดของฟาร์ม	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	1
7. รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้ง	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
8. รายได้ครัวเรือน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
9. เงินลงทุน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
10. จำนวนแรงงาน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	1
11. ความรู้ความเข้าใจของผู้เลี้ยงผึ้ง	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	2
12. ทักษะคิขของผู้เลี้ยงผึ้ง	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	2
13. การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	2

ตอนที่ 6 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัด
เชียงใหม่

จากการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้
เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่
พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในลักษณะเดียวกัน ดังต่อไปนี้

**ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง
ด้านการปฏิบัติ**

1. ด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดวิธีการ
ปฏิบัติ เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีการตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตน้ำผึ้งและ

ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสิ่งที่มีข้อจำกัดมาก แต่ราคาสินค้าหรือราคาของผลผลิตจากน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสิ่งไม่ต่างจากผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

2. ผู้เลี้ยงผึ้งรายใหม่ยังขาดความรู้เรื่องของขั้นตอนของหน่วยงานที่รับผิดชอบการขอใบรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้งและสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งแล้วต้องดำเนินการยื่นใบต่ออายุรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้งใช้เวลานาน

ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ

1. ด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งแล้วทางหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการดำเนินการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและต้องสร้างความแตกต่างระหว่างผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งในเรื่องของราคาสินค้าหรือราคาของผลผลิตจากผึ้งให้สูงกว่าผู้เลี้ยงผึ้งที่ไม่ผ่านมาตรฐาน

2. ควรมีการจัดฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งรายใหม่ให้สนใจในการขอใบรับรองมาตรฐานทุกๆ ปี

ด้านการตลาด

1. ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นได้แก่ ราคาน้ำตาลทราย ค่าน้ำมัน ค่าอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้ง ค่าเช่าที่ดิน ค่าซ่อมแซมรังผึ้ง ค่าแรงงาน และอื่นๆ แต่ราคาขายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้งยังคงตกต่ำซึ่งจะส่งผลให้ผู้เลี้ยงผึ้งที่มีฟาร์มขนาดเล็กประสบปัญหาต้นทุนสูงผลตอบแทนลดลง

2. ราคาของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งไม่แตกต่างกันและตลาดรับซื้อไม่ได้มีการพิจารณาการผ่านรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้งจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งคิดว่าไม่จำเป็นต้องยื่นขอใบรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

3. ผู้เลี้ยงผึ้งบางรายประสบปัญหาเงินทุนน้อย ไม่มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

ข้อเสนอแนะด้านการตลาด

1. หน่วยงานของภาครัฐควรมีการควบคุมต้นทุนการผลิต และควรมีการควบคุมราคาผลผลิตที่ผู้เลี้ยงผึ้งถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

2. หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญกับหรือมีมาตรการเรื่องของราคาที่ไม่แตกต่างกันในการรับซื้อผลผลิตของผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

3. ผู้เลี้ยงผึ้งควรมีการรวมกลุ่มสมาชิกกันเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งเพื่อสามารถหาแหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากแหล่งเงินทุนและสินเชื่อเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดหาและจำหน่ายน้ำตาลทรายและอุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งโดยไม่ต้องคอยหน่วยงานภาครัฐ

ด้านการจัดการฟาร์มผึ้ง

1. ผู้เลี้ยงผึ้งต้องประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติเนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวนซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ทำให้แหล่งพืชอาหารมีจำนวนน้อยส่งผลให้ผลผลิตลดน้อยลง และในช่วงฤดูหนาวผู้เลี้ยงผึ้งประสบปัญหาบริเวณรอบๆ รังผึ้งใกล้สวนส้มซึ่งมีการใช้สารเคมีในการกำจัดโรคและแมลงส่งผลให้ผึ้งอ่อนแอไม่แข็งแรงทำให้ผลผลิตลดลงและเลี้ยงกับสารเคมีตกค้างในผลิตภัณฑ์จากผึ้ง

2. โรคและแมลงศัตรูผึ้ง ซึ่งกลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งมักประสบปัญหา เช่น โรคหนอนเน่า ไรผึ้ง และศัตรูชนิดอื่นๆ เช่น นก ต่อ คางคก มด ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายให้กับผึ้ง

ข้อเสนอแนะด้านการจัดการฟาร์มผึ้ง

1. ผู้เลี้ยงผึ้งควรศึกษาพืชอาหารผึ้งและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผึ้ง ควรมีการเตรียมความพร้อมทางป้องกันจากภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นและหลีกเลี่ยงการตั้งรังในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนสารเคมี

2. ผู้เลี้ยงผึ้งควรควบคุมโรคและศัตรูผึ้งที่มีอยู่กับผึ้งที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยการตรวจดูแลเป็นประจำเมื่อพบโรคหรือศัตรูผึ้งควรรีบหาทางป้องกัน ควบคุมและเฝ้าระวังโรค หากมีโรคระบาดควรแจ้งเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์

ความต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

1. จัดหาตลาดรองรับผลผลิตและจัดการด้านการซื้อ-ขายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงผึ้ง
2. จัดหาแหล่งเงินทุนสำรองและจัดหาแหล่งซื้อขายน้ำตาลทรายในราคาถูกเพื่อใช้เลี้ยงผึ้ง
3. การจัดฝึกอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้สารเคมี กำจัดโรคและศัตรูผึ้งอย่างปลอดภัย
4. หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญเรื่องของราคาของผลผลิตของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง